

« על המחזה

המחזה מבוסס על אירועים היסטוריים אמיתיים, שהתרחשו בעיירה סאלם, במדינת מסצ'וסטס בארה"ב בשנת 1692. בשנה זו נידונו 19 נשים וגברים למוות בתלייה על ידי בית משפט מקומי, לאחר שהורשעו בכישוף ובקשר עם השטן. מילר כתב טרגדיה מודרנית, יצרית, חושנית ורבת-פנים ומשמעותית, שכוחה הולך ומתחזק עם השנים. אביגייל וויליאמס, מאוהבת בחוואי ג'ון פרוקטור, גבר נשוי. אהבתה, מביאה אותה, לנסות ולהרוג את אשתו באמצעים מאגיים. פאריס, כומר העיירה, תופס את אביגייל וחברותיה ביניהן בתו בטי, בשעת מעשה, כשהן רוקדות ביער ועוסקות לכאורה בכישופים. כשמגלים אנשי הקהילה הדתית האדוקה, שבנותיהן נוטלות חלק במעשי כשפים, הם בטוחים כי השטן נמצא בקרבם. מכאן נסחפת הקהילה הדתית השסועה, למסע רצחני של חיסול חשבונות, באמתלה של הגנה על ערכיה הדתיים, ומתחילה שרשרת האשמות ומשפטי בזק, המובילה לתלייתם ולמאסרם של רבים. המחזה עוצר נשימה ומהווה משל רלוונטי על החברה של ימינו. ההצגה זכתה להצלחה רבה בכל העולם.

« על המחזאי

המחזאי ארתור מילר (1915-2005) מחשובי היוצרים המודרניים בז'אנר הריאליזם הפסיכולוגי, נולד בניו יורק למהגרים יהודים ממוצא פולני. בפתירתו שילב ביקורת חברתית על החלום האמריקאי, לצד התבוננות אוניברסאלית בנפש האדם. ב-1956, בתקופת המקארתיזם בארה"ב שהביאה לגלי הלשנות ורדיפות, נידי והחרמה של אמריקנים רבים שנחשדו בקומוניזם, הוזמן ארתור מילר להעיד בפני הוועדה לפעילות אנטי אמריקאית ונתבקש לספר על עברו השמאלני. כאשר סירב לחשוף את שמות האנשים שהיו שותפים לדעותיו הפוליטיות, נידון לשנת מאסר בעבור בזיון הקונגרס ודרכו נשלל ממנו. מאוחר יותר זוכה בערעור שהגיש וגזר הדין לא הוצא לפועל. אירוע מכונן זה הוביל לכתיבת המחזה "ציד המכשפות". המחזה זכה לשני עיבודים קולנועיים ולעיבוד לאופרה ולאופרת רוק. מחזותיו הידועים: "כולם היו בני", "לאחר הנפילה", "מראה מעל הגשר", "המחיר", הקנו לו מקום של כבוד בקלאסיקה האמריקאית והעולמית.

ארתור מילר כתב: "מאחורי כל מחזותי נמצא הביטחון כי לחיים יש משמעות. את כל מחזותי כתבתי בכונה לגלות אמת קיימת, אולם אמת שעדיין לא הכירו אותה. הקהל נראה לי כקהילה שכל אחד מאנשיה, נושא בתוכו כאב, תקווה או דאגה אישית ותפקיד המחזה הוא לאפשר לאדם לגלות את עצמו כדי שיוכל להתקרב לאחרים ולגלות את הביחד האנושי. אני מאמין כי הצורך הנצחי שלנו בטרגדיה, נובע מההכרח להתייצב בפני רעיון המוות, כדי לעורר את אהבת החיים".

« הרלוונטיות של המחזה היום

המחזה מבוסס על פרטוקולים ועובדות היסטוריות, השמורים בארכיון של העיירה סאלם עד היום. הוא נכתב כאנלוגיה ברורה לתקופת המקארתיזם אשר בה הסנאטור מק-קארתי השתמש בכל האמצעים: רדיפה חברתית, רצח אופי, נידי והסטריית המונים, מתוך הסיבות הפוליטיות-חברתיות של המלחמה הקרה בתחילת שנות ה-50 בעולם. הנסיבות הפוליטיות והחברתיות השתנו, אבל כוחו של המחזה שרד. המחזה עוסק בסוגיות ערכיות כמו אמת ומצפון לעומת הישרדות בחברה פנאטית. חברה שבה הממסד הדתי הוא בעל עוצמה ואילו הפרט, העומד מול מערכת חזקה וקיצונית, הוא חסר סיכוי. תופעת ציד המכשפות יכולה לשרת פונדמנטליזם היום כמו אז. המחזה מהווה מראה עבוד החברה. את השטן מוצאים בכל תקופה ומלבישים לו מסיכה חדשה בהתאם לצרכים ולנסיבות.

« על הבימאית - יהודית קוריס

במאית ומורה למשחק ועוסקת בתרפייה הוליסטית. למדה הוראה וחינוך יצירתי בסמינר הקיבוצים, ספרות והיסטוריה כללית באוניברסיטת תל אביב, ריפוי בתנועה ופסיכודרמה בלסלי קולג', תיאטרון מחול אצל רות זיו-אייל ונאוה צוקרמן ובימוי בסמינר הקיבוצים ובסדנאות מילב. ביימה מופעים ואירועי תיאטרון, מדריכה ומביימת קבוצות תיאטרון וסדנאות למבוגרים ברחבי הארץ. מדריכה ומביימת את אנסמבל תיאטרון כפר סבא מאז הקמתו לפני כארבע שנים. במשך כ-16 שנים עבדה עם קבוצת השחקנים בסגנונה המיוחד בעבודת השחקן על עצמו והעלתה את המחזות "מאמי", "טלמכוס קליי". בתצורתה הנוכחית של הקבוצה באנסמבל התיאטרון כפר סבא העלתה את "ערב ישראלי קצר", "קברט לוי", ו"אודי מזוודות".

כמו כן ביימה את ההצגות: "ליל העשרים" / י. סובול, "אנדורה" / מ. פריש, "שיף הלך בשדות" / מ. שמיר - ח. לוי, "מי מחד מאבסורד" / יונסקו, "נשף תיאטרון", "עוף לי גוף לי" / א. שלונסקי, "גן עדן דרום" / ה. מיטלפונקט, "תיאטרון של תיאטרון", "קידוש" / ש. הספרי, "שבעה" / ש. הספרי.

« השחקנים לפי סדר הופעתם:

< הכומר פאריס - יגאל אליאס

< בטי - יעל פדר

< טיטובה - אביבה אורדן

< אביגייל וויליאמס - דנית לוי

< מרסי לואיס - חיכל נאור

< בת סאלם - סמר קודחה טנוס

< אן פאטנם - עדנה קלינובסקי

< תומס פאטנם - שי נמט

< מארי ווארן - פזית שלף

< ג'ון פרוקטור - אמיר כהן

< ג'ילס קורי - יהורם הלוי

< רבקה גרס - פני רוזנברג

< הכומר הייל - איציק אסטרוגו

< מרתה קורי - ענת גליקמן

< אליזבת פרוקטור - חיכל איידוקובסקי

< צ'יבר - נעם פוזנר

< השופט דאנפורת - יהודה ירון